

सारे संसारे विरसपरिणामे PRAB. 95, 11. BHARTR. 3, 86. °दर्शिन् der die Folgen, den Ausgang einer Sache in Betracht zieht MBH. im ÇKDr. परिणाममुखमिदमृतोः — यौवनम् MĀLAV. 79. दिवसाः °रमणीयाः ÇĀK. 3. परिणाममर्कगतम् BRAHMA-P. in LA. 57, 6. परिणामे hinterher, schliesslich, zuletzt: पत्तदये विषमिव परिणामे ऽमृतोपमम् BHAG. 18, 37. 38. PAÑĀT. III, 3. Spf. 66. परिणाममुखे गरीयसि व्यथके ऽस्मिन्वचसि KIB. 2, 4. परिणामे am Ende des Lebens RAGH. 8, 11. दुष्परिणाम schwer zu Ende zu bringen: पादः काउ. 139. — 4) eine best. Redefigur, dichterische Uebertragung der Eigenschaften und Thätigkeiten eines Gegenstandes auf sein Bild; z. B. प्रसन्नेन दग्ब्जेन वीक्षते KUVĀLAJ. 19, b (26, a). — Vgl. परिणति.

परिणामक (vom caus. von नम् mit परि) adj. die Veränderungen zu Wege bringend: काल एव नृणां शत्रुः कालश्च परिणामकः । कालो नयति सर्वं वै हेतुभूतास्तु महिधाः ॥ HARIV. 3337.

परिणामप्रूल (प° + प्रूल) heftige Verdauungsbeschwerden WISE 345. Verz. d. B. H. No. 973.

परिणामिक (von परिणाम) adj. durch eine Veränderung entstanden VJUTP. 176.

परिणामिन् (von नम् mit परि) adj. sich verändernd, sich umwandelnd, einem Wechsel der Form unterworfen VP. 13, N. 19. GAUDAP. zu SĀM-KHJAK. 13. Schol. bei WILSON, SĀM-KHJAK. S. 42. ऋ° ebend. 176. VP. 13, N. 19. परिणामित्व n. nom. abstr. Schol. zu KAP. 1, 147. Schol. bei WILSON, SĀM-KHJAK. S. 174. ऋ° Schol. zu KAP. 1, 75.

परिणाय (von 1. नी mit परि) m. Zug im Schachspiel u. s. w. P. 3, 3, 37. AK. 2, 10, 46. H. 487. परिणाय BUAR. zu AK. ÇKDr.

परिणायक (wie eben) P. 8, 4, 14, Sch. m. 1) Führer: मार्गो° VJUTP. 13. ऋ° keinen Führer habend DAÇ. 2, 4. — 2) Gatte (vgl. परिणेतृ) ÇIC. 9, 73.

परिणारु (von 1. नरु mit परि) m. 1) Umfang, Weite, Peripherie AK. 2, 6, 3, 16. H. 1431. HALĀJ. 4, 101. MBH. 6, 276. 7, 2388. SUÇR. 1, 24, 17. 123, 16. 126, 1. fgg. MRĀKŪ. 46, 11. ÇĀK. 18. Schol. zu P. 3, 3, 87. VARĀH. BRH. S. 58, 14. fgg. 66, 4. BUĀG. P. 5, 16, 13. COLEBR. Alg. 87. SŪRJAS. 1, 26. ऋसितपवनमनुपमपरिणारुम् Git. 4, 13. परिणारु MBH. 7, 7908. R. 3, 4, 34. SUÇR. 2, 133, 18. — 2) परि° ein rings um ein Dorf oder eine Stadt abgegrenztes Gebiet, das als Gemeingut betrachtet wird: धनुःशतं परिणारुः ग्रामतेजान्तरं भवेत् । द्वे शते कर्वटस्य स्यान्नगरस्य चतुःशतम् ॥ JĀGŪ. 2, 167. Vgl. परिहार 5. — 3) unter den Beinamen für Çiva II. ç. 41.

परिणारुवत् (von परिणारु) adj. einen grossen Umfang habend gaṇa वलादि zu P. 5, 2, 136. पयोधरयोः VIKR. 6.

परिणारुहिन् (wie eben) adj. dass. gaṇa वलादि zu P. 5, 2, 136. बाहु HARIV. 12174. रूप KUMĀRAS. 1, 36. am Ende eines comp. den Umfang von — habend: मत्तेभुकुम्भपरिणारुहिनि पयोधरयुगे PAÑĀT. I, 224.

परिणामिक (von निन्सु mit परि) adj. kostend, schmeckend: फलानाम् BHATT. 9, 106.

परिणामिन्सु (vom desid. von नम् mit परि) adj. einen Seitenstoss zu machen im Begriff stehend, von einem Elephanten ÇIC. 5, 84.

परिणेतृ (von 1. नी mit परि) m. Gatte H. 317, Sch. RĀGŪ. im ÇKDr. ÇĀK. 114. RAGU. 1, 25, 14, 26. KUMĀRAS. 7, 31. RĀGŪ-TAR. 4, 98. SĀH. D. 43, 11. MALLIN. zu KUMĀRAS. 1, 20. Hier und da fälschlich परिने° geschrieben.

परिणेतृ (wie eben) adj. herumzuführen: ऋनुद्वान्परिणेतृः स्यात् ĀÇV. GRH. 4, 6. adj. f. um das Feuer herumzuführen so v. a. zu heirathen, zu ehelichen: वासवदत्ता त्वयैव परिणेतृः KATHĀS. 11, 83. 33, 17. 45, 303.

परितकन (von तक् mit परि) n. das Umherlaufen NIR. 11, 25.

परितक्य 1) adj. Angst —, Unruhe verursachend, unsicher, gefährlich: ऋच्छ्रुत्ता रात्री परितक्या या RV. 5, 30, 14. यः प्रसृताता परितक्ये धने दुभेभिश्चित्समृता कंसि भूयसः 1, 31, 6. — 2) f. या a) Irrfahrt: कास्मेकितिः का परितक्यासीत् RV. 10, 108, 1. Hiernach zu berichtigen NIR. Erll. 11, 25. — b) Nacht, Dunkel: सूर्यश्चिद्रथं परितक्यायां पूर्वं कर्तुपरं नू ज्ज्वासंम् RV. 5, 31, 11. ऋक्तोर्व्युष्टौ परितक्यायाः 30, 13. ऋक्तोर्व्युष्टौ परितक्यायाम् 6, 24, 9. पुवोः श्रियं परि योपावृणीत् सैरा उ- क्तिता परितक्यायाम् 7, 69, 4. 1, 116, 15. 4, 41, 6. 43, 3. — Vgl. 1. तक्नन्.

परितर्तु (von 1. तन् mit परि) adj. umspannend, umschlingend AV. 1, 34, 5.

परितति (von 1. तप् mit परि) f. Seelenschmerz, Betrübniss: भवतो किये परिततिः Verz. d. Oxf. H. 155, b, 30.

परितर्कण (von तर्क् mit परि) n. das Erwägen: धर्मस्य MBH. 13, 7553. Dhātup. 34, 23.

परितर्पण (vom caus. von तर्प् mit परि) 1) adj. befriedigend, zufriedenstellend: पानीयमात्रमुच्छेपं तच्चैकपरितर्पणम् BUĀG. P. 9, 21, 10. — 2) n. das Befriedigen Dhātup. 34, 23.

परितत्सु (von परि) 1) adv. P. 5, 3, 9. ringsum, von allen Seiten, nach allen Seiten hin, allerwärts AK. 3, 5, 13. H. 1529. HALĀJ. 5, 88. R. GORR. 2, 87, 6. R. 2, 7, 3, 8. VARĀH. BRH. S. 5, 45. 51. 90, 1. BUĀG. P. 2, 9, 12. 4, 29, 40. PAÑĀT. ed. ORN. 42, 16. PRAB. 7, 7. 26, 6. 73, 12. 114, 18. BĀLAB. 16. Schol. zu KAP. 1, 153. परितोविसर्पिन् ÇIC. 9, 36. न — परितः auf keine Weise Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 548, 1. — 2) praep. um, um — herum; mit dem acc. SIDDH. K. zu P. 2, 3, 2. VOP. 5, 7. वृत्तस्य स्कन्धः परितं इव शाखाः AV. 10, 7, 38. सत्ति रम्या जनपदा बह्वनाः परितः कुत्रन् MBH. 4, 11. R. 2, 32, 36. ÇĀK. 73. 83. RAGU. 3, 15. 9, 66. KATHĀS. 18, 5. Spr. 211. HALĀJ. 3, 54. mit dem gen.: निशामतिष्ठत्परितो ऽस्य केवलम् R. 2, 87, 23.

परिताप (von 1. तप् mit परि) m. 1) Gluth, Hitze; = द्वयु HALĀJ. 2, 446. ĠAṬĀDH. im ÇKDr. u. द्वयु. (पादपः) शमयति परितापं क्वायया संश्रितानाम् ÇĀK. 104. दिनकर° R. 1, 22. कुताशन° VARĀH. BRH. S. 3, 36. परितापं च गात्रेभ्यः (अपकृति) MĀRK. P. 15, 49. गुरुपरितापानि (गात्राणि) ÇĀK. 66. — 2) Seelenschmerz, Trauer, Betrübniss; = दुःख MED. p. 26. = शोक ÇĀDDAR. im ÇKDr. = भय und कम्प विद्या im ÇKDr. ह्लादपरितापफल JOGAS. 2, 14. R. 2, 22, 25. 63, 27. 3, 54, 22. MĀLAV. 36. Spr. 196. 243. KATHĀS. 13, 62. 37, 236. Git. 7, 2. BUĀG. P. 7, 8, 52. pl. 2, 2, 7. R. GORR. 2, 30, 13. ऋ° adj. R. SCHL. 2, 22, 26. परिताप MBu. 3, 15470. Spr. 348, v. l. HIT. I, 33. ÇĀNTIC. 1 in der Unterschr. — 3) eine best. Hülle MED.

परितापिन् (von तप् mit परि und von परिताप) adj. 1) brennend heiss: वासर KĀM. NITRIS. 7, 34. — 2) Seelenschmerz —, Trauer —, Betrübniss verursachend: भवन्ति परितापिन्यो व्यक्तं कर्मविपत्तयः Spr. 263, v. l. ÇIC. 9, 36. सद्दत्त° R. 3, 33, 61.

परितारणीय (vom caus. von 1. तर् mit परि) adj. nach der Etym. zu retten, zu erlösen, welche Bed. aber nicht zu passen scheint, Verz. d.